

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO - 640371 - I/10/AB

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 26 marca 2010 r.

Pan Krzysztof Kwiatkowski

Minister Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości

al. Ujazdowskie 11

00 - 950 WARSZAWA

Wielu Ławog Janie Minister,

Likwidacja barier pomiędzy niepełnosprawnymi, a pełnosprawnymi obywatelami należy do szczególnych obowiązków demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Z trafiających do mnie listów wynika, że zarówno obowiązujące przepisy ustawowe, jak i wykonawcze nie są w stanie zapobiec faktycznej dyskryminacji, zauważalnej przy zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zabezpieczaniu ich konkurencyjności na rynku pracy. Pomimo różnych instrumentów działania i podejmowanych kroków, osoby z niepełnosprawnością nadal spotykają się z barierami w dostępie do zawodów atrakcyjnych społecznie. Przykładem takich barier są zasady i tryb przeprowadzania egzaminów na tłumacza przysięgłego, regulowane w drodze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 129, dalej także jako: rozporządzenie).

Zawód tłumacza przysięgłego jest szczególnie atrakcyjny dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Charakter i sposób świadczenia pracy nie wymagają aktywności ruchowej i pozwalają na wykonywanie znacznej części zadań w domu lub w biurze dostosowanym do potrzeb osoby niepełnosprawnej. Tymczasem przywołane powyżej rozporządzenie nie przewiduje żadnych środków dostosowania egzaminu na tłumacza przysięgłego do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W szczególności, na gruncie przepisów rozporządzenia, nie ma możliwości wydłużenia czasu trwania

egzaminu w części pisemnej. Zgodnie z § 7 ust. 3 rozporządzenia, część pisemna egzaminu trwa cztery godziny, w trakcie których zdający obowiązany jest przetłumaczyć cztery teksty, w tym pisma sądowe, urzędowe albo napisane językiem prawniczym. Jak wynika z kierowanych do mnie skarg, określony w rozporządzeniu czas trwania egzaminu jest za krótki dla osób z ograniczoną możliwością pisania ręcznego (będącej następstwem niedowładu kończyn). W tym miejscu warto zauważyć, że regulacje dotyczące dostosowania warunków i formy egzaminu do potrzeb osób niepełnosprawnych zostały przewidziane np. dla egzaminów maturalnych. Zgodnie z Komunikatem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowej informacji o sposobie dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu maturalnego od 2009 roku, dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu maturalnego może polegać na: korzystaniu z komputera lub maszyny do pisania, wydłużeniu czasu trwania egzaminu lub korzystaniu ze specjalistycznego sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę lub niepełnosprawność zdającego.

Na obowiązek wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w dostępie do zawodu wskazuje podpisana przez Polskę Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. W art. 27 przywołanej Konwencji podkreśla się potrzebę promowania szans zatrudnienia oraz awansu zawodowego osób niepełnosprawnych. Wydaje się, że w dobie dostosowywania przepisów powszechnie obowiązującego prawa do wymagań Konwencji - co pozwoliłoby w niedługim czasie na jej ratyfikowanie przez Prezydenta RP - szczególna wrażliwość na potrzeby osób niepełnosprawnych jest wyjątkowo istotna. Mając powyższe na uwadze, działając w oparciu o art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości takiej zmiany przepisów przywołanego rozporządzenia, która bez obniżania stawianych wymagań, pozwoliłaby jednocześnie dostosować warunki i formę egzaminu na tłumacza przysięgłego do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Łeус угау науед
Јауе Ёс Ёс